

Noorte Ebu

Nr. 8.

Stigle.

1931.

„Kristuse ja koguduse eest“

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Koidu t. 68 b—6

Kirjatoimetaja: E. Rosenstrauch — Tallinna, postkast 284

„Noorte Elu“ — toimet. aadr: Tallinna, Koidu t. 68 b—6

„ „ — talituse „ „ Koidu t. 68 b—6

„ „ — kirjad „ „ Postkast nr. 284.

„Noorte Elu“ tellimisraha võib maksta postkontorisse C. E. liidu jooksvale arvele nr. 30.

„NOORTE ELU“

maksab aastas:

lihtpaberil postiga	1,30 krooni, postita	1,20 krooni
heal	2,00	1,90
Välismaale lihtpaberil	1,80	„ heal paberil 2,50

Uut kirjanduse alalt:

„Issanda päeval“ K. Kaupsi viimase-aja küsimusi käsitav raamat, millest lähemalt kuulutuse osas. Muidugi on see üks raskemaid küsimusi, seetõttu ka vaateid lahkuminevaid. Loomulik, et ka mainitud teoses on mõnda isiklikku arvamist ja oletust. Kuid igatahes üks laiaulatuslikum töö omal alal.

Üks on kindel: elame ajas, kus kõik kõige kiiremas tempos areneb lõpp-sündmusteks ja katastroofiks. See äratagu igäüht valvama.

„Õige tarkus“. Dr. Torrey juhtnööre hingede-võitmiseks. Hakkas ilmuma Noorte Elus, kuid nüüd ilmub raamatuna C. E. Liidu kirjastusel. Hind 30 s. arvatavasti.

Oleme mõnda aastat kaalunud selle trükkimist, kuid nüüd ilmub ta. Praegune aeg vajab seda. Tänapäeva usklikkond peab nägema oma suurt ülesannet enne ööd — teha hingede päästmise

tööd, kiskuda välja tukkisid tulest. Uut elavust, hoogu ja häid juhtnööre annab see raamat igale usklikule. Kui selle raamatu läbi mõnedki saaks süüdatud põlema hingede päästmise tulest ja võidaksid seeläbi mõned hinged, siis on selle raamatu ilmumine tasutaud.

„Valge linn“. Lydia Ranna jutustus, ilmub samuti raamatuna. Seega esimesi pikemaid jutustusi vaimulikul alal meie autoreilt. Omapärane mitmeti ja ei lõpe tavaliste pöormistega, vaid toob uue probleemi esile.

Oleme seda trükida lasknud ainult piiratud arvul, seepärast, kes tahab omandada, see peab seda kohe tegema.

Kaaneilustus kahe värviline, mis teeb raamatu nägusaks väliselt. Heal paberil.

Hind 35—40 senti.

Mis oli põhjuseks?

300.000 inimest arvatakse uppunud olevat Hiinas suure katastroofi läbi Hantou ümbruses. Miljonid inimesed on peavarjuta. Raudselt on süüdi, nagu selgub, selles hirmsas uputuses riid tööandjate ja tööliste vahel. Tööliselid olid kaitsetammi järvele ees kindlustamas, kuid panid äkki kõige hädaohtlikumal filmapilgul töö seisma, nõudes palgakõrgendust. Tekkis vaidlus tööliste ja tööjuhataja vahel. Waheajal tekkisid praod kaitsetammi. Warsti olid praod nii laiaks jõõdnud, et võimata oli neid täita. Seda nähes põgenesid tööliselid ühes tööjuhatajaga. Weidi hiljem murdus fogu kaitsetamm.

Wäga õpetlik ja hoiatav kõigile. Kui palju ülesehitawat tööd saaks tehtud, kui palju õnnetusi jääks

tulemata, kui oleks rohkem ühtmeelt riitlikus, fetskonna, perekonna ja ka usuelus. Meilegi usklikule litle see suurt jutlust. Wist poleks seda võimsat jumalajalgamise ja purustawat kõlblusete lained saanud tekkida ega mõjule pääseda, mis tänapäev fogu ristiusu maailma ahwardab, kui usklikud oleksid ühes meeles töötanud oma kohtadel, kindlustades ühist suurt jumalariigi asja. Kui partei huwide altarile tuuakse üldised kasudki, siis on selle tagajärjeks, et tuleb laine, mis hukatuft toob üldfufele, kuid seal juures ära pühib hädaohtu tekitajad üfistikud parteidki. Wiimane aeg omas ahwardawas tõfiduses kohustab meid rohkem kokkufoidmisele ja, jättes wäiklased purelemised, jonnid ja oma isiklikud kasud, töötama, et päästa, mis päästa weel võimalik.

VÄLISMAA TEATEID

M. M. S. Ü. 20. maailmakongress peeti, Torontos Kanadas ja Clevelandis Ühendriikides juuli lõpul ja augusti algul. Ka Gestiist olid mitmed osawõtjad.

Hispaanias jatkuvad rahutused. Walitfufe ja kommunistfufude elementide wahel on olnud tõfiseid kokkupõrkeid. Samuti on rahutu Portugaalia.

Ungaris peeti C. E. kongress augusti fuu feskpaiku Czégledi linnas. Muude hulgas wõttis sellest osa w. C. Rosenstrauch meie Gesti esindajana ja Inglismaalt Euroopa liidu juhataja dr. Kelly ning Jenny Street. Ungarlased tunnawad suurt huwi meie wästu.

Hoover, Ameerika Ühendriikide president, terwitas soojalt C. E. juubeli konwerentfi Ameerikas, mis peeti San-Francisko linnas.

Itaalias on C. E. töö, nagu dr. Kelly teatab, wiimasel ajal head pinda leidnud. Selle aasta märtsiks oli juba organiseeritud 20 ühingut 503 liikmega. Suurem hulk neist on üliõpilased. Liikumine on waldenserite kirikus kodu leidnud. Liidu juhiks on sp. Captain Paolo Bosio. C. E. mõte on lähitefe ajaga läbi lõõnud. Paawst on waemlit selle liikumise wästu, nagu kõige ewangeelilise töö wästu. Watikani ametlikus häälekandjas „L'Observatore Romano“, protesteeritakse walgult selle wästu. Erabi wihastab neid C. E. motto: „Kristuse ja koguduse (kiriku) eest“, kuna nende seletuse järele on katoliku kirik ainuõige kogudus. Ka ewangeelilise pühapäewa-kooli töö üle kirjustatakse.

Kõigeft selleft hoolimata lähew ewangeeliumi liikumine paawsti trooni läheduses ebafi.

NOORTE ELU

EESTI USKLIKKUDE NOORTE C. E. LIIDU AJAKIRI

Nr. 8

Üksteistkümnes aastakäik

1931

Ar 931 P
Noorte

Sa tulid.

Sa tulid vaikselt üle tee
nii väsind pilk su kurvis silmis.
Ja taevas sügiseses pilves.
Sa tulid vaikselt üle tee.

Sa seisatelid õues kaua:
„Kas lähen?“ Jälle peatus samm ...
Ju otsas oli sinu ramm.
Sa seisatelid õues kaua.

Ja kohas tuul ja langes vihmapiiske.
Nii külm siin õues, oh nii väsind sa.
„Peaks keegi nüüd mu juure tulema!“
Nii mõtlesid. Ohk oli külm ja niiske.

Sa tulid, siiski viimaks tulid
Ja põlvitasid murtult kaua, kaua
Nii vana elu leidis Sinu haa
ja vaikne rahu saabus südame.
Sa tulid, siiski viimaks tulid.

Tallinn 19 IX 31

K. Sinik.

On imelik...

Ta väsind eksis vana linna varjus,
Pilk valus, arg, täis oigeid haige aju,
Tumm tummel kivil vahel surnud maju.
Sai raskeks sügis vara küpsend marjus...

Pilk maha lööd ning võõras käima harjus,
Ei üles vaadand, pea kui häbis vaju.
All võlve, väike, torne varje saju
Hing ahastav vaid tähti järgi karjus!

Aeg läks. Mu käed ta väikest kirja hoidsid:
Kuid olen haige, õues pole käind.
Kord tähtiigatsust mul tänavkivid toitsid.

Jhm haiglas usus avaraks nüüd läind.
Nii ligi taevas kodutuled loitsid.
On imelik, et ma ei teadnud näind...

L. Anvelt

Kurwa laul.

Nukralt istub ta fangi meemel. Teised kõik on läinud põllule wilja koristama. Teda jäeti üksi tuppa. Kurb pilk on juhitud aknast välja, kus põllul sooja augustikuu päikese käes tehakse koormaid. Üks wiik teise järele pannakse koormasse, kuni see malmis ja liigub akna alt läbi rehemaja poole. Kõps, kuldne wiik.

Teisest aknast awaneb waade õunapuu aeda. Wastu sügaw-sinist taewast ilutsewad walmiwad õunad puudel, nii punapõsklised ja kollased — ijuaratamad. Kuis on puud wiljakülluses! Isegi noored õunapuud kannawad oma wilja.

Nüüd on ta leidnud paberi ning pliiatfi ja kirjutab midagi. Selles meeleolus walmib laul nii kurb ja igatsew — haige laul, kes läheb surma teed:

Oh, kui kahju, et nii hilja
Ispandal end andsin ma,
Nüüd mul pole miskit wilja
Taewa aita koguda! —

Ta kirjutab ja see on surija südame karje, mis omab laulu kaju. Ta kirjutab kui see, kes on palju kaotanud, mida kunagi, ei eluilmast wõi tagasi wõita, ega heaks teha, kui wõiks anda küll miljoneid kullas selle eest.

Mis oli kaotatud?

A e g.

Armuaeg oma kuldsete wõimalustega, noorusaeg, kus oleks pidanud külwama head seemet. Kadunud terwiski patu elus. Kurnaw tiiskus on kiirustanud elusügise jaabumist. Lamades haigewoodil murtud jõuga, nähes purunemat plaane ja tajudes elu walet, lähines talle selles olukorras keegi, kes on tulnud otsima ja õndsaks tegema ära kadunud patuseid; ilmus hea karjane ja päästis haawatud talle. Milline rõõm!

Jeesus on mind ärapäästnud

Ei surm enam hirmuta . . .

Surma warjud taganesid, igawik polnud enam pime lõpmatus. Siiski seda rõõmu tumestas walu — kaotuse walu:

Kas ma pean siis tühja käega

Jeesu ette astuma?

Pole ainuist hinge miia —

Ainuist wiiku lõigata!

Tühjad on käed, mis tunnistawad waesust. Ühtki wiiku ei kannud need käed. Elus olid nad kord olnud väljasirutatud kuumas igatsufes petliku õnne järele. Ibiblikaid olid taotlenud need sõrmed. Patu määratud said nad. Kuid kuldseid eluwõimalusi ei püüdnud nad kinni. Head wilja oleksid nad pidanud külwama, kuid pahatühti külwastid waid õhakaid. Ei kellelegi kasuks olnud, ei kedagi õnnistuse juurde juhitanud, ei ühtegi uppajat elumerel päästnud — jesi oli ise pime ja eksiteel.

Tuleks möödaläinud päewad

Mulle kord weel tagasi —

Rõõmsalt tööd siis tahaks teha,

Roguks Päästjal hingefid.

Kuid möödnud päewad ei tule tagasi, nagu ei pööra tagasi välja lastud nool lastja juurde. Iga wõimalus külastab inimest ainult üks kord ja kaob siis. Iga minut tuleb ainult korraks meie juurde ja läheb siis igawese aega kuninga ette jutustama sellest, kuidas oleme teda kasutanud. Kui palju neid seisab suurel päewal kord seal meie wastu süüdistamas meid.

See laul paljudele tuntud, palju lauldud on kui wiimane läkitus maailmale kõige farnaste poolt, kes on alles hilja märganud eluwalet ja tajunud seda purustawat töit — elu on külmwaeg. Mida me külwame, seda me lõikame. Kuid eestkätt on elu armuaeg — päästmiseks.

See on nende wiimane hoiatus, ja ühtlasi testament maailmale, kes siamaale hoolimatult kulutab armuaega.

Kord tulewad nad ja kannawad oma wiikud — need, kes on filmaweega külwanud, ja lõikamad hõiskamisega.

Kuidas tuleme meie?

P. S.

Piibli kasu.

Keegi prantsuse ateist leidis kord Uuel-Meremaal ühe suure hitgla kaswuga pärismaalase piiblit lugemas. Pilkaewa naeruga näitas eurooplane piiblit ja ütles: „Kas tõesti, weel sina waene loed seda iganenud raamatut, mis kasu sest on? Nähtawasti ei tea sa, et haritud maades ei usu enam keegi piiblit.“

Seal tõusis too endine metslaste päälük, ajas end sirgeks ja haaras wägewate kätega piiblit pilkaewa prantslase, tõstis ta kõrgele õhku ja ütles: „Wõi piiblist pole mingit kasu. Tahan tõendada, et piiblist on kasu sullegi, kes selle üle pilkad. Kas märkad, et oled minu käes, ja näed, et wõiksin paisata sind maha ja lüüa su furnuks, nii kui tegin paljuile oma waenlastele sõjas, enne kui sain kristlaseks ja hakkasin lugema piiblit? Kuid piibel on teinud mu kristlaseks ja seepärast ma sind nüüd ei tapa, ega sõõ, ega tee sulle midagi kurja.“

Nii wõeldes pani too endine inimsõõja hirmust ja häbitst kahwatuks muutunud ateisti tafa maha ja aitas ta jälle jalule. Siis istus päälük, pani oma armsa piibli põlwele ja, leplikult waadates häämastunud prantslasele, ütles:

„Enne kui piibli sõna läbi muutusin uueks inimeseks, olin aina sõjajalal, õõl ja päewal mõtlefin aina sõda ja tapmist. Oma sõjakäkel tapfin palju inimesi ja sõin neid sõjafeltilistega. Kuid seepärast mul omal polnud rahu õõl ega päewal. Magafin õõfelgi sõjanui kõrwal ja oda käes. Kuid peale seda, kui uskusin Jeesust Kristust, on mul rahu kõikide inimestega. Ja mu majas pole enam ainukestki sõjariista. Oma sõjariistad mida kandfin igal samul, olen kõik ära põletanud.“

Prantsuse ateist wõikis, tal polnud enam midagi wõelda. Oli ta ju käegakatsutawal kombel faanud kogeda, et piiblist on kasu.

Imelik päästmine.

Kellelgi rikkal mehel oli tütar, kes juba noorena abiellus. Meeski oli väga rikas ja mõlemad elasid päris ilmalikult, ei tunnuvat jumalikku elu, kuigi olid katoliiklased ja täitsid katoliku kiriku kombeid.

Kusagil teatris waatasid nad tragöödiat, milles mõjuwal wiisil esitati hugenotide (ewangeeliumi usulised Prantsufemaal) tapmist. See mõjus noore proua peale sedawõrt, et tundis endal halb ja palus meest wiia teda koju. Koduteel küsis ta humitatult põhjust, miks neid inimesi tapeti. Mees seletas, et seda tehti nende usu pärast, sest nad olid wäärusulised.

„Kuid, kes käskis tappa neid?“ küsis proua.

„Ma arwan, et see tehti meie püha kiriku käsul, kuna nad olid wäärusulised,“ seletas mees.

„Kas siis tõesti võib meie püha kirik tappa neid inimesi, ainult sel põhjusel, et nad waid wäliselt eraldusid taast? Nad ju muidugi uskusid Jumalat?“

„Muidugi, wist,“ wastas mees. „Kindlasti polnud nad mitte ülekohtutegijad, ainult wäärusulised.“

Eiis jutustas ta oma noorele naisele, mida teadis Pärtli õõst oma hirmutegudega, ometi õigeuskliku katoliiklasena hukkamõistmata, mis oli sündinud.

See äratas uusi ennetundmatuid mõtteid noore proua hinges. Sellest õhtust peale laskus waikne kurbmeelsus ta südamesse. Jumala Waim juhtis teda mõtlema oma enda hinge seisukorda. Ta wõrdles oma elu nende eluga, kes olid surnud usu pärast ja oma kõlmatuse tunne waldas teda ikka enam. Ei keegi wõinud talle nõu anda. Jumala sõna ta ise ka ei tunnud. Piiblist ei olnud ta kuulnudki.

Mees muutus rahutuks naise pärast ning kutsus osawa arsti, kes ütles naise põdewat usulist liiga mõtlemit raskel kujul ja soomitas mehele, et see kõige lõbudega piiliks ära peletada seda süngemeelsust. Mees tegi antud nõu järele ja wiis oma noore naise iga õhtu pidudele. Wiimane aga tuli waid wastumeelselt kaasa.

Õhel õhtul kui nad olid kutsutud suurepäralisele hülga wale tantsupeole, sattus maja särawalt walgustatud eeskojas wastu tulema keegi õpetaja kuues mees, kes läks otsemat teed noore proua juure ja ilma mingi sissejuhatuseta ütles: „Armas proua, kas olete kuulnud, et Jeesuse Kristuse, Jumala Poja veri puhastab kõigest patust?“

Seda suurt sõnumit polnud ta kunagi kuulnud ja sügawasti mõjutatult ta hüllatas: „Mida te ütlete pastor? Ütelge seda veel kord!“

Tõsiselt igat sõna rõhutades ütles õpetaja: „Jeesuse Kristuse Jumala Poja veri puhastab kõigest patust.“ Ja midagi rohkem juurde lisamata ja seletamata kergitas ta mütsi ja ruttas wälja.

Mõne filmapilgu seisis noor naine kui walgust rabatud. Eiis pööras ta mehe poole: „Kas oled kunagi kuulnud nii imelikke sõnu? Mis need peaksid tähendama?“ Kuid ta ütles neid sõnu laskus imelik waukus ja rahu ta hinge ja kogu ta nägu hülgas taewalikust rõõmusest. Igaihele, kes tuli ta teele, ütles ta need sõnad, imestades kust on nad küll wõetud.

Wiimaks sai ta teada, et need on uues Testamendis ja muretsedes selle, luges ta seda kaswawa hurwiga. Terwe Jumala auline päästmine Jeesuses Kristuses ilmus talle neilt pühilt lehtedelt. Ta uskus ja palus ning juubeldas rõõmusest. Nii oli taft tulnud hoopis uus inimene.

Nüüd muutus ta mees ikka enam rahutuks ja pööras sama arsti poole. Kõneledes noore prouaga, kes tunnistas talle oma usust Jeesusesse Kristusesse, rõõmusest ja rahust temas, ütles arst mehele: „See on sama haigus, mis ennegi, kuigi see esineb wähe teist wiisi. Enne kurbmeelsus, nüüd waimustus. Kardan, et seda haigust on raske parandada. Teie peate katsuma tõsiselt huwitada ja lõbustada teda, et ta wabaneks usulise mõtiskelemisest.“ Waid selle ainja retsepti oskas arst anda.

Kuid seda Jumalast sünnitatud uut elu ei wõinud mingisugused huwid häwitada. Piibel oli nüüd ta igapäewane lugemisaine ja kõigile, kellega kohtas, tunnistas ta selgelt oma usust Jeesusesse. Pea otis ta Pariisis üles ka ewangeeliumi usulised, läbi käimine kelledega teda veel enam kinnitas.

Kõige pealt oli ta südame igatus wõita oma meest ewangeeliumile, mis oli talle omale annud rahu ja rõõmu.

Nii wõõdusid mõningad kuud. Kord walmistas ta mees suure lõunasõõgi õpetlastele, kunstnikkudele ja tähtsatele kirjanikkudele Pariisis. Lauas kalbus jutt usule. Mõned pidasid usku naljaasjaks, ifegi hullustuseks ning üks küllalistest kõneles pilgates Jeesusest ja Piiblist.

Nüüd tõusis peremees ja ütles: „Härrad, ei wõi lubada, et minu lauas kõneldakse pilkawalt Jeesuse Kristuse nimest. Ta oli Jumala Poeg ja meie õnnistegija ning tema veri puhastab meid kõigest patust.“

Nende sõnade mõju oli imeline. Sügaw waikus walitses saalis. Ei ühtegi sõna kuulnud peremehe awameelse tunnistuse wastu. Ta oma wahekorid Kristusega oli seft hetkest selge ja otsustatud. Julgesti oli ta astunud Jeesuse Kristuse poole ja sai maitsta üle mõistuse kiiwat rahu.

Suur oli loomulikult ta noore naise rõõm. Nad jätsid nüüd katoliku waleõpetuse ja ühinesid ewangeeliumi usulistega. Surmani olid nad ewangeelilise misjonile suureks toeks.

See õpetaja, kes oli wõinud welda selle otustawa sõna prouale, oli just sellel õhtul käinud tähtsa asja pärast tolle maja peremehe juures, kus tantsupidu peeti. Nähes noort prouat tantsukleidis, tundis ta endas wastupanemata jõu welda talle need sõnad. Jumala sõna ei tulnud tähtselt tagasi. Kunagi ei olnud ta warem teda näinud, ega teadnud ta hinge seisukorrast. Kuid ta sai sarnase haarawa tunde, et see noor naine tarwitab päästmist.

Kui Isjand juhatab meid oma filmadega ja kui oleme sõnakuulelikud talle, siis saame olla tööritadeks ta käes, et lewitada päästmise sõnumit kõikjal.

B. Br.

„Suom. Wiikkol: i.“

Enefalgamine.

Marf. 8: 34—38.

E. Moderlofni järele J. Sarow.

Kui Jeesus oli amaldanud Peetrusele, et ta peab palju kannatama, ära heidetama ja tapetama, turtsub see wastu suures äremuses: „Isand heida armu enese peale, ärgu sündigu Sulle seda!“ Jeesus läkkab tagasi selle hoiatuse, mis esineb talle saatanlikuna kiufatusena, suure terawusega, millest võib järeldada, kui kiufatuslik oli talle see hoiatus: „Tagane minust saatan! Sina oled mulle pahanduseks, sest sina ei mõtle sellele, mis Jumala, waid mis on inimeste meele pärast.“

Tõesti imetlesid jüngrid ta terawuse üle. Seda mõis ta lugeda nende silmnäolt ja südamelt. Sellepärast peab ta tarwilikuks anda neile seletuse. Selles näitab ta neile, mis on päriselt Jeesuse järelläimine.

Ka tänapäew puudub mitmelgi selgus selle üle. Paljud näikse arwamat: ristiusu olemus peituda selles, et ühendatakse meelt ilusail koosolekuil ja hõljutakse õndsais tundmustes.

Ei, tõsine ristiusk näeb wälja hoopis teistsugusena. Siin pole mingit tegemist õndsate tundmustega. Kui waatame terwele Jeesuse kõnele, siis me näeme, et tõsine ristiusk koostub kolmest asjast: enefalgamisest, ristikandmisest ja tunnistamisest.

Enefalgamine — mis see on?

Kui Peetrus algas ära oma Isanda, mida tegi ta? Ta ütles, „selle inimesega“ ei olewat tal asja, sellel ei olewat talle mingit welda. Kes ära algas enese üttele: mul pole asja mu minaga, tal pole mulle miskit welda. Mu mina ei tohi esineda ettepanekutega!

Tahtmatult peab siin üttelema: kui enefalgamine peitub selles, et peab algama ära enese mina, kui enefalgamine moodustab selle Jeesuse sõna järele tõsise ristiusu alguse, — siis lõpeb paljude ristiusk seal, kus ta juft peab algama!

Kas sinul ka?

Oh, kui paljude jumalalaste üle walitseb nende mina hirmuwalitsejana; ta võib nad pahandama sundida ja äremusse ajada! Selle asemel, et ära algada oma mina, lasewad olla ta wõimul. Weldakse küll: inimese tahe on ta taewariik; aga kui tihti on inimese tahe ta põrgu! Esmalt witakse läbi oma tahe — võib olla abiellumise suhtes, ehk maja ostmise suhtes — ja selle järele weldakse: oh, et ma seda ei oleks teinud!

Kufagil leidus lehekene koolilapse kirjutismihust. Ühel küljel seisis kirjutatud gooti tähtedega ikka üks sõna „omakasupüüüd“. Teisel küljel seisis sama sõna, ainult ladina keelt tähtedega. Omakasupüüüd jääb omakasupüüuks, kirjutatakse ta ladina ehk gooti tähtedega. Nii jääb ka omakasupüüüd omakasupüüuks, ükstapuhas on see ümeerpöörmatu ehk ümberpöörnu omakasupüüüd.

Oh, kas ei ole tihti meie mina meid ära wafitanud? Kes enese ära algab, see ei saa enam wafitunud; ta mina saab maha pandud. Siis jõutakse hingusse. Enne oli elu täis rahutust, nüüd elu täis

rahu. Niikaua kui meie mina walitseb nõuame palju teisilt inimesilt. Ja niikaua kui ikka nõuame elame läbi pettumust, sest meie nõudeid ei täideta. Pettumused aga teewad meid õnnetumaks. Do, kui tähtis on, et algame ära ja paneme maha oma mina, et tuleks lõpp sellele hirmuwalitfufele, mis peab meid oma wõimu all!

Waga Prantsuse peapiiskopi Féneloni kirjadedst lugefin kord paar sõna, mis mulle sügawasti mälestuse jäänud. Need wõiwad meil teenida tõsiseks enese läbikatsumiseks. Efimene sõna on: „Kes on jagamatult Jumalaga, need on alati rahul.“ Jah, see on tõsi, kui tahetakse nagu Jumal tahab, siis ollakse rahul. Jumala tahtmine tuleb taewast püstitoodis meie juurde. Kui meie tahtmine kaalloodis ümber selle maailma haarab, mis tekitab siis? Risti! Kui meie tahtmine aga jookseb famas suunas kui Jumala tahmine, siis ei teki mingit risti. Me näeme, et wõime hoiduda mitme risti eest, kui oleme jagamatult Jumalaga. Sest siis oleme ikka rahul.

Teises sõnas ütteleb Fénelon: „Siin on kõne sellest, et tahame, mida Jumal tahab.“ Oh, kas meie oma tahtmine ei ole meid tihti petnud ja ekfitanud? Jumala tahtmine on üksinda hea, ka meie elu üle. Allume sellele, siis wiib ta meid õiget teed. Siis läheb tõesti kõik sellele wälja, et tahame, mida Jumal tahab.

Ja kolmas sõna, mis mulle tähtfaks sai, kõlab: „Terwe kristlik elu peitub selles, furra enesele, et elada Jumalale.“

Paulus mõistis seda tunnist Damaskuse teel. Kui teda kohtas ülestõusnud Önnistegija, küftis ta: „Isand mis Sa tahad, et ma pean tegema? Ta nimetas teda „Isandaks“ Ta andis talle seega walitfufe oma elu üle. Ja ta allus ta tahtmisele. Senini oli ta saanud juhtida oma tahtmist. Nüüd pidi aga Isanda tahtmise käes walitfsu olema.

Nii on see ka jäänud apostli Pauluse elus. Kui Isand tõmbas kriipsu läbi ta reftiplaanist, jäi Paulus tagasi; kui Ta kutsus teda Makedooniamale, läks ta sinna. Isanda tahtmine otfustas alati.

Tal ei olnud oma tahtmist, — ta algas ära enese. Ja kuidas on Jumal seda meest tarwitanud ja õnnistanud!

Kas ta ei õnnistaks ka tänapäew mõningat jumalalast teisiti, kui ta enese ära algaks? Tunnen üht öde, kes on ühe afutuse eeftseisja. See ütles kord: „Mulle pole keegi tiial ülekohtu teinud.“ Tah-tis ta seega welda, et taga ei olnud halvasti ja ebalahkelt ümber käidud? Ei, seda oli ehk mitugi korda sündinud. Aga — ta ei waadelnud seda ebalahkusena, ta ei pidanud seda ülekohtuks, tal polnud nõuet lugupidamise ja wäärtolemise järele, ta — algas ära enese. Ja misfugune mõju läheb wälja sellest õest, kuidas on Isand teda õnnistanud ta töös!

Jah, enefalgamine on efimene ja peajasalik

pala tõisest ristiusust. Enesefalgamine on jumaliku õnnistuse efmene tingimus.

On siin imestada, et mõningast jumalalapsest ei lähe wälja niisugune õnnistuse mõju? Oh kui palju on puudu enesefalgamisest ka kristlikes ja usklikes ringkonnis!

Sa usklik naine, ja oled juba palju palunud oma ümberpõõrmatu mehe eest. Ja ometi ta ei pööra end! Kuft see tuleb? Tunned ja, et ise oled süüdi sellest? Sa seisad tal teel ees, et ja tahad ikka welda wiimase sõna, ajad seal oma õigust, kus peaksid enese ära falgama. —

Ras Jumala õnnistus ei oleks hoopis teistsugune meie elus, kui meie elu oleks olnud enesefalgamisega elu, kui oleksime enam tagasi astunud, kui meie mina ei oleks nii palju walitsenud ja määrusi teinud?

Mispärast räägib Jeesus selle sõna Peetrusele ja teistele jüngerile? Et tihti oli awalikuks saanud nende juures, kui wäga hindasid nad piüet, saada efmefiks ta riigis!

Selle wastu tahab ta welda neile: peaasi Jeesuse järel käimises on: tagasiastumine, loobumine walitfufest, et Jumala tahtmine saaks walitfufe, et ta wõiks töötada meie läbi meid tarwitades tööriistadena oma käes.

Jumal aidaku meid, et õpime, wõtame südamesse ja jälgime seda wana töde, mis ikka uus ja tähtis on: Kes minu järel tahab käia, see falgagu ennaft ära!

Efmene asi tõisfes ristiusus on: enesefalgamine!

Muljeid rajariikide C. E. noorte konverentsilt Riias.

29 juulist — 2 augusti s. a.

Riiaft see algas ja nüüd ringkäigu järele jõuti jama paifa. Nimelt peeti efmene rajariikide C. E. noorte konverents Riias 1925 aastal ja peale tuue aastast rändamisest jõuti taas Riiga. Efmene kord peeti seda kewadtalwel, nüüd südasuwel. Paljud, kes eimesel konverentsil wiibisid meie inimestest puudusid nüüd, kuid leidus ka neid, kes kõik need konverentsid kaasa elanud. Hea ja kinnitaw on olnud sõpradega kohtamine peale wõitluste ja wõitawa tööaasta, et uuesti jõudu wõtta ja üksteist toetada ning waimustada piiswale wõitlusele suure eesmärgi pärast: noorjugu Kristusele wõita ja kaswatada tööle. Selle ühise eesmärgi eest kaowad keelte ja rahwuse isegi koguduslised erinewused ning wennalikus armastuses ja waimus oleme tohtinud koos wiibida. Oleme palju rohkem üksteist tundma õppinud, samuti tuttawaks saanud üksteise rõõmude ja muredega, et kaasa tunda ja eestpaweid teha.

Õõitfajad Riiga leidus meist pifa-peale wäike hulgate, 20 ümber, kuid meie mtinus seekordses koosseijus oli, et meie ei saanud nii eesti laulu esitada kui eimesel konverentsil. Oli kord kawatus, et saaks ehk laulukoor jõita, kuid see ebaõnnestus ja tuli moodustada ainult kwartett.

Meiega kaasa jõitsid wennasrahwa soomlaste 6 efindajat ja nii algas matk Riia suunas hõlbustatud hinnaalanduste soodustustega kumbagi maa raudteedel. Jõitlikult jõitsin mõned päewad warem Tallin-

nast wälja, et koosolekuid pidada Restus ja Walgas. Dõisel tahtsin ühineda teistega Walgas, kuid kahjuts pidin leppima ainult sellega, et sain korrats käia rongis, terwitada sõpru, et ühifelt jatkata matka, siis tuli taas maha kolida. Põhjus — passirewisjonil tuli ilmifits, et mu pass küllalt korras pole üle piiri pääsemiseks. Weidi nutras meeleolus tuli jääda siis Walka, et passi asju selgitada ja nii sammufime abikaasaga tulnud teed tagasi uue õpetusega, mis saadud sel keskõõrnnil — ei tõlba ka jumalariiki, tae-

wasele konverentsile pääsemiseks wanad iganenud kogemused, waid wajame jatkuwasti uut armu ja südame läbifatumist, et walmis olla Päästjale wastuminefiks. Ei tõlba wanad kogemused ja usk igawiku läwel niisama nagu mu iganenud wälispass ei maksnud kodumaa piirist üles astudes. Siin ta kuidagi weel aitas, kuid piiril ei. Me Stiioni teekäijad wajame rohkem kui kuhugi usuühingusse kuulumist, kui mõtleme eesmärgile jõuda.

Kulus Walgas 1^{1/2} päewa funi uus pass taskus wõisime üle piiri astuda, et kiirrongil jõita teistele järele Riiga, kuhu jõudfime neljapäewal 30 aug. peale lõunat. Seega ei saanud isiklikult osa wõtta konverentsi alguseft. Meie sõpru oli kenasti wastu wõetud Riias ja paigutati ühiskorterisse kuhugi lähedal olewasse Wene gümnaasiumi. Saimme abikaasaga korteri ühe armsa juudi proua juurde, kes muidugi usklik.

Restnädalal päewal oli linna waatlus, mis küllalt

G. Kabe

Läti jatta C. E. juhataja.

K. Freimann

Läti C. E. liidu juhataja.

wäsitam kuuma ilmaga ja peale fogu öö festnud reisi. Ohtul oli forraldatud

terwituskoosolek Suures Gildes.

Iga maa esindaja ütles oma liidu nimel terwitus-
sed. Terwitusi ka muudelt organisatsioonelt. Mit-
med laulukoorid kandisid ette terwitusena ilusaid laule.
Ka Eesti ei jäänud wõlgu. Leedu on seekord tu-
gewasti esindatud — 64 osawõtjaga, Poolast on õp.
Lasfahn, kuid seegi hilineb ka samuti passiraskuste
tõttu, ja jõuab kohale alles neljapäewaks. Seega
üks kaaskannataja siin piiridega äratükeldatud maa-
kamaral. Saksamaaltki on mõned, muude hulgas õp.
Winner Stettiinist — diakonistide asutuse juhataja, kel-
tel ka tää kommunistide ja wangide keskel.

Neljapäewal algawad paralleel
koosolekud saksa ja läti keeles teemil:

„Kangelaslik noorsugu“

Taanieli ja ta sõprade eeskujul
järele. Saksakeelsed koosolekud
peetakse Sinišes Kistis Laplesa
tään., läti koosolekud Metodisti
kirikus. Esimesed on hästi publiku-
mist külastatud, teised vähem.
Läti koosolekuid sain ainult ühest
wõtta osa, seepärast ei saa neid
lähemalt kirjeldada, waid pean
piirduma rohkem saksa koosolekute
kirjeldusega. Kõnelejad muudugi
waheldusid, teemides kord siin kord
seal. Wiimases aitasid kaasa mit-
med usklikud kirikuõpetajad. Saksa
koosolekuid juhtis Läti saksa
haru juht, wend G. Rabe, läti omi
w. Freiman, mõlemad meile eest-
lastele paljuile tuntud.

Selle päewa teem oli: „Ka-
ngelaslik noorsugu loo-
bub“. Hommikuses palwetunnis
tuli käsitusjele loobumise tarwidus,
millest kõnelesid üliõp. Waismaa
Soomest ja Winner Stettiinist.
Kell 11 algas referaat ainel:
„Kas on töötuskaardil ja pühit-
sustundidel praegusaajal veel tähtsust?“, mida pidas
rajariikide komitee esimees õp. Lasfahn Poolast.
Järgnevail läbirääkimistel sõeluti küsimust mitmekülgselt.

Beale ühise lõunasöögi wene koolis algas kl. 4
p. l. koosolek. Kõnelesid teemidel: Kangelaslik noor-
sugu loobub, mõningatest mõnuusustest ja lõbudest —
Winner ja 2) arst inimeste poolt — K. L. Marley.

Wahepeal ohtusöökk enne ohtust ewangelisatsioon.
Sõök saksa moodi praktiliselt lihtne, söögiaeg algas
täpelt, hiljaksjääjad maksawad trahwi. Wõiksim
meiegi, arwesse wõttes rasket aega, püüda söögi asjas
lihtsamad olla sarnastel konverentsidel.

Ohtul ewangelisatsioonikoosolek kl. 1/2 8. Palju
muuifiat head, ja laulu. — Kõned teemil „Dige elu-
tõbu“ (Lasfahn ja Põds Leeduist), on hoogjad mõju-
rikad.

Reedel jatkatakse taas teemi käsitlust. Seekord

kangelasmeelse noorsoo wõitlustest. Hommikusel pal-
wetunnil kõnelewad E. Benjamin Tallinnast ja meel
keegi teine: „Wõitluseta pole mingit otsustawat edasi-
saamist.“ ja järgneval koosolekul praktiline teem:
„Komiteetöö suur tähtsus“ — Sunnus Leeduist.
Kahjuks puudusin mõlemist koosolekuid. Juba hom-
miku wara algas komitee wendade nõupidamine E. E.
töö üle — seekord oli kõne all just raskused meie
töös Eestis. Palju kaastundmust teiste poolt saime
osaks, millest paistab, et wäljaspool teised südamest
osawõtawad meie raskustest. Wennalikult arutati olu-
korda ja ujun, et sellest oli palju head paranemiseks.
Uuesti tohtisime läbielada, kui tähtis on olla ühen-
duses teiste wõitlejatega suures wõitluses ja töös.

Lõunawaheajal oli päris ametlik komitee istang,
milles osawõtma oli wõimaldatud
ka mitmel asjast huwitatul. Esi-
nesid aruandega iga maa esin-
daja. Poolast oli kuulda rõõmus-
tawaid teateid uuestest wõitudest
möödunud aasta keskel — töö
on kaswanud 10%, liikmete ja
ühingute arwus. Ka wenelaste
keskel on töö algamas. Leedus
samuti lähed asi edasi. Lätis on
praegu hoolimata wastutööst C. E.
mõte läbi lõõnud. Mitmed usk-
likud kirikuõpetajad tahawad ühi-
neda, samuti bapt. noorte esin-
daja wäljendas lootust, et bapt.
noored ka astuwad C. E. liitu.
Käib, et töö hakkab stabilisee-
ruma.

Beale lõunat kl. 4. kõned:

„Kangelas meelne noorsugu wõit-
leb wägewate waenlaste wastu“
— Lasfahn, . . . waimulikkude
sõjariistadega“ — K. L. Marley.

Ohtul ewangelisatsioonid teemil:
„Wõitlus pühamate wäärtuste
pärast“, — P. Sink ja Winner
saksa koosolekus, Lasfahn ning
keegi läti õpetaja läti koosole-
kus. Wiimases käisime ka laul-
mas oma wäike „kooriga“. Lõp-
mas oma wäike „kooriga“.

pes ilusa järelkoosolekuga, kus mitmed otsisid pääst-
mist.

Kogu laupäewane päew oli määratud

wäljafõiduks Seegewolti

Liwimaa Šweitsi. Kuigi eelmise päew oli wiimane
ja hommikul pilwes, keelas w. Rabe wiimawarje ligi
wõtmast. Ja usk nägi wõitu. Päike tuli teel wälja
ja saime ühe suurepäralise päewa kaunis looduses.
Seegewoldi jaamast suundusime rongikäigus kirikusse,
kuhu oli forraldatud seks puhuks jumalateenistus.
Õp. Winner kõneles, kohalik õpetaja pidas liturgia ja
terwitas, meie koorike pidi ka laulma.

Järelijäänud aeg kulus ronimiseks ja rändamiseks
mägisel maastikus. Palju lauldi, pildistati, mõned
käisid isegi ilusas Na jões suplemas. Käisime ka
ülewal teinepool kaldal Kremoni lossi vaatamas, mis

Riia Suur Gilde, milles peeti konverentsi
terwitus-konferts- ja jumalagajatu-koosolekud.

Mullast oled võetud.

September 19

Tühjail tänavail kõndides on üksainus palve, ei, üksainus kisendamine hinges: „Päästa, päästa ta surematu hing!“

See homme hommik! . . . Millise teatega võtavad nad mind vastu? Tunnen, nagu kisuks süda kokku sügavast kaastundest ja kahjust.

Veel elab ta, lamades surijana haiglas. Aga homme? Kas haigla kabelis, külmalt, liikumatalt omas kirstus? . . .

Sarnane siis oli ta elu! Rida pikki, halle, monotoonseid aastaid, töötades ennelõuneti, õppides pärastlõuneti. Lõpetab keskkooli, siis ülikooli, nii palju vaeva nähtud, võideldud puudusega, töötatud ja õpitud, eesmärk juba nii ligidal, ja nüüd korraga sirutab surm oma käe ta järele välja . . . Ja ees, võib olla, ootamas igavene hukatus . . .

Ah, ei saaks kuidagi leppida sellega, et igavesti hukuvad inimesed nii moraalsed, nii head! Siiski, sest nad ju ilma Jumalata . . . Kuid Jumala kohtud on õiged, see trööstib. —

Jumal, Sa armastad Ülo Tammemetsa, — rohkem veel kui kõik teised, — päästa ta hing, oh päästa, ära lase teda hukkuda! . . .

Kurb, hall sügishommik. Taevas nii ühevärvilises hallis rüüs. — Siis korraga sähvatavad välgid, on kuulda kõue kargatusi. Hiline sügisäike. Mõne aja pärast vaikivad looduse jõud. Vihm jällegi vahetpidamata nii monotoonselt peksab vastu uulitsa kive. —

On üks, kes ei näe enam välgu sähvatusi, ei kuule enam kõue mürinat . . . Üle igaviku läve on ta astunud . . . Igavik, kas täis õnne või valu? . . . Oo, ma kardan, ma kardan . . . Oli elu siin nii vaevarikas, kas ka igavikus ees ootamas piinad? . . .

Läbi vihmavalangu rutates hilinesin tööle. Nad olid kogunud kõik ühte tuppa ja seal nad seisid nii kurbtõsiste nägudega. See rääkis mulle juba küllalt selgelt seda, mida nad ei jõudnud väljendada veel sõnadega.

Surnud . . . Ülo Tammemets on surnud . . .

Neid küsimusi, neid küsimusi, mis piinavad hinge! . . . Kuid vaiki, ära küsi, ja püüa vaid uskuda, et nii oli õige ja et nii oli hea, ja et Jumal ei tee vigu, sest arusaamatuks jäävad inimlapse pisikesele mõistusele kõrged Jumala mõtted ja teed . . .

Kas seesugune ongi siis elu? Ja kus on siis õnn, mille järele iga inimlaps nii janunevalt käe välja sirutab? . . . Ah, mikspärast ei taha nad Jeesuse juure tulla? Kui olekski elu nii rõõmuta ja okkiline, ometi seisaks neil kord ees igavene rõõm ja hõiskamine! —

Mis olen mina parem, et on Tall mu patud kustutanud, mind puhtaks teinud oma veres, et võin kartuseta, võib olla hõisates, surmaorust läbi astuda? Kuidas peaksin sügavas tänutundes teda tänama, et ta mind on päästnud! —

— — — Vahetpidamata langesid vihmapiisad

uulitsakividele ja porri. Voolavad täna ka pisarad valuga ja leinaga täidetud inimeste silmist.

Ta naise ja ta ema kahvatanud, äranutetud näod, nende leina riided, pikad leinaloorid kübarail ja nägude ees, liigutavad mind südame põhjani . . .

Ah, et nii palju on valu ja ahastust maailmas! . . .

Milline rahutu öö. Rõhuvad unenäod, piinav kahju unenägudes Ülo Tammemetsa pärast, õigemini tema hinge pärast . . .

Õhtul palvetades võitlen pisaratega, palun nende hulkade eest, kes kui lambad eksivad mägedel kaugel heast karjast. Tuhanded on hukkumas . . . Tuhanded surevad Päästjata . . . Tuhandeid ootamas otsata valu ja piin . . . Küsimused: Mikspärast, ah mikspärast ometigi nii vähe pääsevad? piinavad, põlevad hinges.

Leian sedamaid vaikse, kuid kindla vastuse endas: „Nad ju ise ei taha, sest nad põlgavad Jumalat. Täielik vabadus on jäätud igauhele valida omale tee. On kaks teed, ainult kaks: üks ellu, teine hukatusse. Ja kui nad ise, trotslikult naerdes ja pilgates, valivad surma tee, kes on siis süüdi?“ —

Päästa neid eksivaid hulkasid, Issand, oh päästa!

Ta lamas kirstus nii otsalõppenud ja siiski nii kena. Ta nii vaiksed ja lahked silmad olid poolavatud. Kirstu peatsis seisid leinajad nii murtult. Juhtisin mõtted mujale, välja kabeli piiridest, laulsin tugeva häälega kaasa laule.

Loodus nagu tunneks kaasa inimeste valule . . . Ka tema valab pisaraid, vahetpidamata . . .

Lahkume kabelist ja sammume leinarongis jaama poole. Ülikoolilinnast tuli ta meile, sinna-samasse saadame ta nüüd valges kirstus, selle hea, alati vastutuleliku ja lahke inimlapse . . . Ta armastas elu, ta tahtis veel elada, isegi surmaagooniates lootis ta veel paraneda. Ta vaene! . . .

Kiirelt tõstetakse kirst kesk vagunit. Saatjad üliõpilased kogunevad vaguni ukse ette ja vägev üliõpilaste laul — laul lahkunud vennast — tungib meie kõrvu. Laul tungib südamesse, liigutab sügavasti. — Siis lükatakse vaguni uks, mille kuuseokstest rist peal, kõvasti kinni. Meie lahkume. Veel pööran ennast ümber ning vaatlen vagunit, mille uksele kuuseokstest rist. Selle ukse taga puhkab kirstus inimlaps, kes oli elus nii tagasihoidlik ja vaikne, kuid kelle surm oli nii traagiline, saladuslik . . .

Neljapäeval, minu sünnipäeval, kell 12 on maamulda sängitamine. Rõõmsast meeleolust sel sünnipäeval ei või juttugi olla, kui kerkib kaugele kalmistule uus pargadega ja lilledega ehitatud kalmukungas ning selle all Ülo Tammemets, inimene, kelle surm äratas minus nii palju kaastunnet ja leina. —

„Kurb! . . .“

See oli esimene sõna, mida pead vangutades oma sünnipäeva hommikul endale ütlesin, heites pilku tühjale lauale, mille taga Ülo Tammemets veel mõned päevad tagasi töötas.

Kui teaksin, et Ülo Tammemets on üks neist, kes ootavad rõõmuga ülestõusmise hommikut, siis kaoks mu hingest kõik rahutus ja piin . . . Jumal on ju armastus . . . Ehk võin siiski loota! —

Ligineb kell 12. Vaimusilma ette kerkib pilt sadade kilomeetrite tagant. Valge kirst lastakse sügavasse hauda. Mõõduvad piinarikkad minutid leinajaile, järelhüüded kadunule, südamesse tungivad leinalaulud. Krabisedes langeb liiv kirstu kaane vastu. Pea kerkib kalmistule värske küngas, ehitud pargadega ja lilledega. —

Tõusen püsti oma laua tagant ja austan Ülo Tammemetsa mälestust ning leinajate valu . . .

— — — Mu õed ja vennad, need, kelle hulgas puhkab mu päevasist võitlusist kurnatud hing, need mu õed ja vennad laulsid mulle sünnipäevalaulu — laulu maast tähtede taga, kus ununevad valud ja lõpevad okasteed . . . Kas ei peaks ma hõiskama õnnes? Kuid ei, ma vaikin, vaatan oma ette maha, mõtlen. Jah, mina saan küll kord hõiskama ülevoolavas õnnes, minu valud on kord igaveseks kadunud, minu okasteed lõppenud, — kuid mitte kõik ei hõiska kord, kõikide valu- ja okasteed ei lõpe, vaid algavad veel suuremal, veel kibedamal, piinavamal mõõdul . . .

Siis mu õed ja vennad mängisid endi mänguriistadest kaebavaid, nutvaid helisid välja. Muusika on võim, mis sunnib unustama kõik . . . Vaba kõigest soovest neil minuteil, tahaks ainult kuulata, lõpmata kuulata, ning mitte midagi mõelda. —

Algab öö. Esimene öö Ülo Tammemets'al puhata mulla põues. Jällegi kerkib silmade ette pilt kilomeetrite tagant. Läbi sügispilvede rajab hõbe kuu omale teed, valgustades lugemata haudade ridade keskel üht värsket kalmüküngast. Kalmistul nii vaikne, nii vaikne. Lahkunud on ammugi leinajad kalmistult, otsivad unustust unehõlmas . . . Ei õõgi kosuta neid . . . Tervitavad igat uut hommiikut rõhutatud südamega, pisaratega, kuni kord aeg parandab valusad haavad. —

Hea puhata mulla põues! Puhata väsimusest, piinadest, muredest, — puhata kaua ning täielikult,

kuni kord pasun meid äratab, elu meie kõdunenud põrnu voolab ning meie hauast ülesse tõuseme. Hea puhata vaid neil, kelle minevik pestud verega! Millal tohin mina? —

Kaunid on kuuvalged sügisööd. Võiksin tundide kaupa akna juures istuda ja lasta mõtteid rännata tundmata ilmas, kui ei sunniks mind puhkama heitma väsimus ning järgneval päeval ees ootav kibe töö.

Kui kõnnin üksi hilja õhtuil tänavaid mööda, vaadeldes sügistaevast ning hõbedast kuud pilverüngaste vahel, siis leian tahes ehk tahtmata oma mõtted kilomeetrite tagant ühelt kalmistult. Ja silmade ette kerkib selge pilt, otsekui ilmsi.

Tasase sahinaga langevad kolletanud lehed puudelt, langevad haudadele, langevad teedele. Hõbe kuu rajab omale teed süngete sügispilvede vahelt, valgustades kolletanud lehekorruga kaetud teesid, riste, väikseid ja suuri, kalmükünkaid nii mahajäätuid, kui ka armastavate käte poolt viimaste sügislilledega kaunistatuid. Kuu valgelt näen hauda, millel värsked lilled ja pärjad on ühinenud langevate kolletanud lehtedega, näen valget risti, millel nimi ning, et puhkab Jumala rahus . . .

Ja nukrus leiab hinges aset. Oleks küll pisaraid kesk ilusat noorust meie ridadest lahkunud Ülo Tammemetsa pärast, kuid miks nutta paratamatuse üle.

Sügistuulega võideldes, jalge all krabisevad, koltunud lehed, pea kohal tinahall rõhuv taevas, — ei nii saa enam hõiskavaid kevadlaule hinges helistada . . . Nüüd on sügis. Iga päev viib lõplikule närbumisele lähemale . . .

Juba üle nädala külma mulla all . . . Kui aitaks surnute eest palumine, kuis paluksin siis tungivalt, lõppemata! . . . Piibel aga õpetab teisiti . . . Puhka, puhka Ülo Tammemets, emakese-maa süles, mina ei või sind enam aidata . . . Mis õigel ajal sai hoolimata tegemata jäetud, seda on nüüd hilja teha . . . Hinge aga jääb kauaks helisema tasane kaebus ühest laulust: „Kasuta on minu elus läinud kallid silmapilgud kaduma . . .“

Ülo Tammemets omas valges kirstus puhkab ju üle nädala mulla põues, aga mina ei tea, kus on ta surematu hing . . . Sv.

Must onu.

Soometodisti õpetaja Salmi jutustas oma tagasiõitult Ameerikast ühe kujuka loo. Wagunis, kus nad aset võtsid, oli rongiteentjaks konduktoriks must neeger. Salmi 2 aastane tütreke nähes seda meest läbi minemat, surus end tugewasti isa vastu ja püüdis peita isa selja taha seal juures fofistades: „Jsa, ma kardan seda musta meest, see on nii kole.“ Laps arvas, et must mees pidi väga hirmus olema. Õhtul tuli aga see sama neeger ja korraldas maga-

misplatse neile: seadis madratsi, linad ja padjad malmis ja läks siis naeratades minema. Laps oli seda kõik pealt vaadanud ja nüüd, kui neeger ära läks, ütles ta isale: „Jsa aga see must onu on üks hea onu!“

Surm on meile usklikudele jedaama, mis see neeger reisijaile ja eraldi selle lapsele. Ta on teenima saadetud meid, et valmistada meile hingamist ja üle kanda igaviku poole — koju.

Õige tarkus.

Dr. R. A. Torrey järele, Joh. Sarow.

2. Teine paremus sellel tööil on see, et seda igal pool teha võib.

Igal pool ei ole võimalik jutlustada. Seda võib ainult teha kirikutes ehk palvemajades ja mõnikord ka tänaval. Wabrikutes seewastu ei saa keegi jumalateenistusi pidada, aga ometi võid sa jeal sees üfifikute inimestega rääkida. Keegi Hudjoni seebiwabriku tööline käis meie koosolekul ja pööras ümber. Sest ajast saadik sain ma tihti tema käest kirjastid, milledes ta väikestest koosolekuteft seal wabrikus teatas ja wiimaks kirjutas ta, et nad omi koosolekuid ühes majas väljaspool wabrikut pidawat. Bradley walamiswabrikus jai keegi tööline trükitud kutse kuhugile koosolekule. Et tal enesel võimalik tulla polnud, andis ta kutse edasi ühele kõige pahema kuulsusega inimesele kogu wabrikus. See läks, pöörduis kohe esimesel koosolekul Jumala poole, tuli tagasi ja jutustas seda oma ametwendadele. Tagajärjeks oli ärtamine walamiswabrikus. Manchesteris pöörduis keegi telegrahwist ümber ja lühikeste ajaga oli 70 ümberpöörnut telegrahwisti. Ei ole wabrikut wödrastemaja ega trahteri, kus ja üfifikute hingede juures töötada ei võiks.

3. Kolmas paremus on: ja võib seda igal ajal teha: Igal päewal ja ööl 365 korda aastas. Sul ei ole võimalik igal tunnil jutlustada, kui sa seda kolm korda päewas teed, siis on see väga hea. Aga ei ole ühtki tundi öö-päewa kestel, millal sa töötada ei võiks isikliku hingehoole alal. Sa võib näit. öösel tänavale minna peawarjuta inimesi wömajale wötta ja neile korterit muretseada. Kui ma weel Minneapolis töötasin saatsin ma eriti ühe naismisjonäri wötöble. Tema ülesanne oli rääkida joodikutega, langenud naistega ja wötöblistega; mul oli wöimalus näha mõndagi põhjalikku ümberpöörmist nende inimeste seas. See naismisjonär oli ise ka enamalt nende hulka kuulunud ja nüüd põles tema süda igatsuseft neid Jeesuse juure wiia, kes teda ennast oli päästnud.

Warsti peale ümberpöörmist tegi Moody otseuseft: mitte üht päewa mööduda lasta, ilma et ta kellegagi tema hingewõnduse üle kõnelenud ei oleks. Ühel õhtul tuli ta kell 10 koju poole ja ütles iseenesele: Täna ei ole sa kellegagi kõnelenud, sa ei ole leidnud selleks kohast wöimalust. Seal nägi ta ühe mehe laterna posti najal seiswat ja mõtles iseeneses „see oleks küll ainukene wöimalus.“ Ta ruttas tema juurde ja küsis talt: „Kas Teie olete usklik?“ „See pole Teie asi ja kui Teie mitte jutlustaja ei oleks, wirutaksin ma Teid siia rentslisse,“ oli urisew wastus. „Noh,“ ütles Moody rahulikult, „ma tahtsin Teid Jeesuse juure wiia“ ja läks edasi.

Teisel päewal läks see mees ühe Moody sõbra juurde ja ütles talle: „See Moody tormab mõistmatult. Gile öösel küsis ta minult: Kas Teie olete usklik? See polnud ju sugugi tema asi. Ei oleks ta mitte jutlustaja olnud, siis oleksin ma teda lihtsalt pikali löönud. Ta sünnitab seega rohkem kahju, kui kasu.“ Söber jutustas seda Moodyle ja ütles talle: „Waata Moody, see on väga hea, et sa tõemeelne ja kindel oled, aga sa tormad mõistmatult ja sünnitad

sellega rohkem kahju kui kasu.“ (Ma tahaksin siia juurde tähendada, et parem on tulidus ilma mõistufeta, kui mõistus ilma tulidufeta.) Moody läks mahalööduna ja arana koju.

Mõni nädal möödus, seal helistati ühe õhtul kõwasti ukse kella. Ta tõusis üles ja nägi mainitud mehe oma ees seiswat.

„Stand Moody,“ ütles ta „mul ei ole olnud enam ühtki rahulikku wöb sellest ajast saadik, kui Teie minuiga kõnelesite laterna posti all, ja nüüd olen ma tulnud Teid paluma: näidake mulle teed, kuidas ma usklikuks saada wöin.“ Moody kutsus ta sisse ja näitas talle eluteed. Kui kodusöda hiljem lahti pääsis, juri see mees kangelase surma isamaa eest.

Teine kord oli Moody juba woodis, kui talle meele tuli: täna ei ole ma weel kellegagi rääkinud. „Aga,“ ütles ta endamisi, „ma olen juba woodis ja ei wöi ometi enam üles tõusta.“ Ometi ei saanud ta rahu. Ta tõusis üles ja waatas maja ukseft välja. Wihma walas alla. „Noh niisuguse ilmaga ei ole mingit otsarwet välja minna, keegi nüüd ometi tänaval ei wiibi.“ Baewalt oli ta seda mõelnud, kui ta mehe samme tänaval ülespoole kuulis tulewat. Kui tulija tema maja ukse kohale oli jõudnud, ruttas Moody välja ja palus wödralt luba tema wihmawarju alt kaitset wihma eest otstida. Seda lubati talle. Moody läks wödra wihmawarju alla ja wöis talle nüüd Jeesuseft kõneleada, kes on ainus warjupaik.

4. Neljas paremus sellel tööil on see, et ta ulatab kõikide seisuste juurde. Leidub suur arv inimesi, kellede juurde võib pääseda ainult isikliku wötötamise läbi, et neid Jssandale wöita. On tuhandete kaupa inimesi, kes ei wöi kirikusse ega palvemajadesse tulla, kui nad ka seda tahaksid, ja samuti leiduda tuhandeid teisi, kes ei taha, kui nad ka wöiksid. Wäikene osa käib palwetundides, kuna suurem osa eemale hoiab ja neid tahaksime meie ka kätte saada. Ei kirikus ega kusagil mujal palwekoosolekul ei wöi meie nendega kokku saada. Siin on waja töötada üfifikute hingede juures. Ei leidu kedagi, keda sa sealäbi kätte saada ei wöi, olgu see mees, naine, laps, olgu see politseinik, konduktor raudtee wagunis, ehk postiljon, neid kõiki wöid sa Jssandale wöita.

5. Wiertes paremus on: ta tabab alati märki. Kui sa jutustad, pead sa enam ehk wähem üleüldiselt kõnelema. Töös üfifikute hingede juures on sul ikka üks isik ees ja sa wöid igal ajal märki tabada.

Sa oled ehk kuulnud Henry Ward Beecherist. See läks ühel päewal oma isaga jahile. Ta oli seal juba tihti käinud, aga ei midagi korda saanud. Pea märkasid nad üht orawat ja isa juhtis Henry tähelepanu sellele. „Kas sa ei taha teda maha lasta?“

„Küll ma tahaksin isa, aga ma ei ole iialgi märki tabanud.“ „Pane oma püsfraud kindlasti siia oksaharu peale ja waata otse rauda mööda. Näed sa nüüd orawat?“ „Jah isa.“ „Wäga hea, wajuta siis kuff maha.“ Ta tegi seda ja oraw langes eimefe pauguga.

See oli esimene loom, mis Henry omas elus maha

lastis. Ja miks? Et see oli esimene loom, kelle peale ta oli sihtinud.

Suuremal jaol meie jutlustest on just see wiga juures. Ei sihtita, ega tabata. Sihitakse, nagu Moody ütleb, ühe naisterahwa peale esimeses reas, siis annab see laengu edasi üle oma õla seljataga istuwale mehele, see jälle oma seljataga olewale naisterahwale ja nii edasi kuni see kiriku uksest wälja lendab. Inimestel on tähelepanemismäärt osawus, jutluste terawaid otsti, mis neid tabawad, oma pealt ära pöörata naabrite peale. Seda ei wõi nad aga teha, kui nendega üksikult kõneleme. Ma püüan küll omis jutlustes isiklik olla, aga ka veel isiklikult kõneledes ei ole wõimalik saawutada eesmärki.

Ühel hommikul tuli keegi mees minu kirikusse. See mees wõis mahedasti ja täis waimustust — tõsine wõidumiseand puudus tal — rääkida „sügawast elust“, kuna ise igapäewases elus maailma sarnaselt talitas. Ta tundis terwet uskliku kogemuste sõnade tagawara. Ta lobises palju „püha Waimuga täitmisest,“ ometi ma teadsin, et ta inimesi omas äris pettis. Kui ma teda oma kuuljate seas istuwat nägin, ütlesin ma iseeneses: „Rõõmustan wäga, et sa siin oled; täna tahan sulle südamesse trehwata, minu jutlus sobib imekenasti just sulle.“ Kõneledes waatasin ma ifka tema peale, ei ta pidi aru saama, kelle pihta jutlus käis. Tema aga istus rahulikult ja waatas särawail silmil mulle otsta. Peale jutlust tuli ta rahulikult käsa õõrudes ja rõõmsalt muigades minu juurde. „Do,“ ütles ta, „wend Torrey, ma olen kahessa penikoorma tagant tulnud sinu jutlust kuulma. Ja ma olen head osa maitfenud.“

See oli just otse see, mida ma ei soowinud. Purustatuna oleksin ma ennem teda näha tahtnud. Nüüd seifime film silma wastu ja ta ei pidanud nüüd enam head osa maitsema. See on üksikult töötamise paremus. Sa wõid täpselt sihtida ja märki trehwata. Jutlustada wõib jutlustaja terve päewa kantslis ja õelda mis ta tahab, seda kõik veel kannatatakse wälja. Aga üksikult kõnelemine, kus wõimalikult küsitakse: Oled sa usklik, oled sa ümberpöörnud? see on liig wali! — jekt sarnaselt laengud trehwarwad.

6. Kuues paremus sel kombel töötamisel on see, et ta mõju on. Isiklikul tööil on seal tagajärg, kus teised abinõud midagi kasu ei saada. Jutlustaja olgu nii hea kui tahes ja ometi ei mõju ta jutlus selle mehe ehk naise peale, kuna aga lihtnimene kelle süda on täis armastust Jumala ja ligemise wastu, neile südamesse tabab. Wõtke näit. Moody! Ma ei ole temast paremat jutlustajat kuulnud. Ma kuulaksin ennem tosin kordagi ühte tema jutlust, kui mõne teise õpetaja oma, kui see mulle ka uus oleks. Aga ma ütlen, nii lugupeetaw jutlustaja kui ka Moody oli, läksid ometi tuhanded inimesed kirikust wälja, ilma et sõna sügawasse südame põhja oleks puutunud. Ja siis ma nägin, kuidas lihtsad harimatud inimesed tööliseisusest kümne ja wiieistkümmene minuti jooksul Jeesuse juure wiisid ühe mehe ehk naise, kellede peale Moody mingit muljet ei awaldanud.

7. Seitsemes paremus sellel tööil on see, et ta iga üksiku hinge erilisele ja

isiklikule tarbele suudab wastata. Kui keegi usule Jeesusesse tuleb, siis on tal palju iseäralikke raskusi, kahtlusi, küsimusi ja muresid. Õpetaja juure kantslisse ei wõi ta nendega minna. Kui tihti istub keegi kirikus kandes südames waitset soowi: „Wõiksin ma ometi ford temaga üksikult kõneleda!“ Üksikult kõnelemises wõib igaüks kõik küsida, mis ta tahab ja wõib tema isiklike raskusi selgitada. Ma saan kõigist maailma otstest inimeste käest kirje, kes mulle kaebawad oma iseäralikkude raskuste üle.

Minu isal oli kombeks tihti ühte lugu jutustada, mille kindla tõsiduse eest ta küll wastutuda ei wõinud.

Selles kõneldi ühest küla-arstist, kellel kruus oli, millesse ta igast arstirohust, mida ta walmistas, natukene sisse walas ja siis segamini raputas. Tuli nüüd keegi tema juurde, kelle haigust ta sugugi ei teadnud, siis andis ta talle lusikataie tuntud kruusist, misjuures ta iseeneses mõtles: „Külap siin sees ifka midagi on, mis teda aidata wõib!“

Nii on ka lugu meie jutlusega: meie wõtame natuke troosti, natuke weendumust, tükike õnnistusteed, segame need kõik segamini ja anname inimestele sisse. Kui ma aga arsti juure lähen, siis soowin ma eeskätt, et ta üles otstiks minu erihaiguse ja mulle selle wastu rohtu kirjutaks.

Tõös üksikute hingede juures wõib näidata ka iseäralikke kirjakohti mitmejaguste tahtustete kohta.

8. Kahesjas paremus sellel tööil on, et tal wäga suur tagajärg on. Suurtel jumalateenistustel 500, 1000 ehk 5000 inimelega ei ole seda mitte.

Õletame, et õpetaja koguduses, millel 100 liiget on, tõesti ustaw karjane oleks ja et tema jutluste tagajärjel iga aastal 50 uut liiget juure tuleks. See oleks koguni hea tagajärg olewat. Presbyteriani koguduste aruannetes loeme, et ainult 200 kogudusel 7000 seast, 50 ehk enam uut liiget tagajärjeks olnud.

Ometi õletame veel ford, et õpetaja wõidab aastas oma jutluste läbi 50 hinge Issandale ja ta ütleb neile: „Mu nõu on oma koguduse liikmeid isikliku töö tarwis kaswatada,“ ja pooled oleksid sellega nõus. Õletame, et need 25 töölist wõidawad igaüks kuu jooksul ühe hinge. See teeb 300 aastas wälja Jutlustamist ei wõi isikliku tööga võrrelda. Wõningad teie seast wõidawad mõelda: „Aga meie ju maksame oma õpetajale palka, et nad seda tööd peawad tegema.“ Aga see teid palju ei aita. Teie õpetaja on teie karjane, kellest oodatakse, et ta teid tööle juhik hingede kallal. Minu koguduses kaswatatakse inimesi selleks, ja ma pean seda otse põhjuseks, et meil ifka on olnud ärkamist koguduses. Ma olen 10 aastat seal olnud ja ka kümme ärkamist näinud. Ühtki tuud ei lähe mööda, kui meie uusi liikmeid ei saa, ühte pühapäewa ilma ümberpöörmiseta. Ma usun ühte päewagi ei lähe mööda kui üks hing seespool ehk wäljaspool kogudust Issandale wõidetud ei saaks ja see teeb wälja 10 aasta sees 3650. Ka täna pööravad seal inimesed ümber. Teie küsite: „Kes seal siis jutlustab?“ Mina ei tea, kes see olema peaks, aga ümberpöörmised tulewad ette ka pühapäewakoolides ja õhtuõel koosolekuil. Miks? Et mul kogudus on, kes isikliku töö mõjuwust usub ja seda teeb. (Järgneb.)

4.

Lydia Rand.

Eva Elver jalutab põldude vahel lookleval teel, siit säält noppides mõne üksiku rukkilille. Mäeveerult avaneb silmale suurepärase vaade. All sinetab meri, mõne üksiku liugleva valge purjega, kuna paari kilom. kaugusel väike kalurküla valge kirikuga.

Eevale tuleb meele, et pole kaua käinud sääll all. „Tarvis vaatama minna Paju Anne ja Leidat“ mõtleb ta laskudes mäest alla.

Ann on lesk, elab ühes oma vigase tütre Leidaga, kes päevad läbi istub akna all, kududes või õmmeldes, kuna ema toimetab vähesed välis-tööd, ja kalapüügil käib.

Kui ühel oktoobri ööl maru eriti tugev oli ja hommikul Paju Juhan, Anne mees, kalapüügilt tagasi ei tulnud, sai Annest talle asetäitja. Kudagi muretses endale uue paadi ja sestast käis tugev, punapõskne naine meestega ühes püügil, saavutades nii ülalpidet enesele ja tütrele.

Leida tervitab tulijat rõõmsalt.

Naerateleb paljastades omi ilusaid valgeid hambaid.

Ikka on Eval Leidast kahju olnud, täna ta tunneb seda veel nii eriti valusana. Ent too ei näigi nii õnnetuna. Tervest ta olekust hoovab armsust, mingisugune harmooniline rahu ümbritseb teda. Vaadeldes Leida helget nägu, jääb mulje, et „su ees on üks õnnalikumaid inimesi,“ nii mõtleb Eva tahtmatult.

„Mida sa sääll õmbled?“ küsib huupi, ilma et tõeliselt sellest põrmugi huvitatud oleks.

„Pruutkleiti,“ seletatakse naeratades. „Vaata, milline kena. Ja pruut ise too on veelgi kenam.“ Õmbleja siniseis silmis selline õiglane vaimustus, nagu oleks too ilus pruut vähemalt ta õde. Aga Leidal pole õde, ei lähemat sugulastki, nii kuulub ta vaimustus vaid üsna võõrale. Kuidas saab ometi too vigane tüdruk ikka nii rahul ja õnnelik olla? Tal on ju ometi Eva arvates tundmatud kõik elurõõmud, ta ei saa teiste abita üksi liikudagi kuigi palju . . .

Ah jaa, Leida on ju ka „usklik“. Sellepärast siis.

Ei tea, kas ongi ta nii õnnelik? Teeskleb vaid, et on, aga ei ole. On liig uhke selleks, et näidata omi kannatusi? „Tahaksid sa endale ka õmmelda sellist kleiti,“ küsib Eva järsku.

„Mul ongi juba valmis veel ilusam valge rüü, milles läben kord vastu oma peiule,“ väidab küsitledav rahulikult.

„Ei, too rahu pole vaid näiline, ta tunneb end tõesti õnnelikuna,“ mõtleb Eva.

„Kas alaline üksiolek ja õmblemine sind kord ära ei tüüta?“ uurib ta edasi. „Sa ju kunagi ei näe muud kui toa seinu?“ „Ei tüüta. Ja ega ma alati olegi üksi. Tihti mängivad lapsed akna all. Mängivad vaheti terve päeva, tulevad tuppagi. Too aknast paistev põld on meie oma. Säält nad korjavad rukkililli, toovad neid minulegi Täna nagu tundsin pisut igavust ja nüüd tulite Teie. Ootasin ikka, et tulete kord, ema rääkis Te tulnud koju.“

„Ega mul üksigi olles igav ole,“ jatkas Leida natukese aja pärast, „mu parim sõber on ju ikka minuga, lohutab paremini kui ükski teine.“

Eva kuulas vaikides ja midagi ta hinges hakkas ikka enam kiputama. Vigane armetu Leidagi on õnnelikum kui tema. Tema käib ringi nagu poleks päikest ega rukkipoollul siniseid lilli . . .

Temal vaid pää täis ähmaseid mälestusi ja kaduvuse mõtteid Ei tea, kas Leidalegi tulevad vaheti sellised mõtted? . . . Ta aknast paistab ju surnuaedki. Ja kui sääll kedagi maetakse peavad küll siiagi kostma kella löögid.

„Tulevad sulle vaheti surmamõtted?“ küsib Leidalt.

„Tulevad küll. Tihtigi mõtlen surmast. See on ilus.“

„Ilus? Mis sa räägid. Õudne on surm ja kolé. Laip suletakse kitsasse musta kasti ja pannakse hauda Hirmus.“ Teine naeratab arusaavalt.

„Nii on see ju ka. Aga keegi, kes kord hauas puhkas ja säält tõusis, pühitses selleläbi haua, mis tema lapsile nüüd vaid vaikne puhke-ase, kust ta ise neid äratas kord.“

Eevale näis et teine sõna: „Tema lapsile“ erilisel toonitas. Muidugi, Eva polnud ju „Tema laps“, vist tahtis Leida seda toonitada. Ta ei tahtnud, et Leida vestleb veel selliseist asjust.

„Tahad, ma toon sulle rukkililli, säält põllu äärest?“ püüdis juttu teisale juhtida. „Neid on sääll palju, ei tarvitse kaugele vilja minnagi.“

Vastust ootamata jooksiski juba põllu poole. Suure rukkilille kimbuga tagasi tulles kuulis läbi praakil oleva ukse mingisugust jutukõminat.

Eva arvas, et Leidale vahepeäl keegi seltsiks tulnud. Aga vigane tüdruk oli endiselt üksi. Ta põlvitas akna all, koostatud kätel palvesõnu soistades . . .

Jahmatades kuulis Eva oma nime . . . „Issand . . . Tee tedagi õnnelikuks . . . Sa võid päästa tedagi“

Eva taandus.

Ta ei julenud segada teist palveluses. Pisarad tükkisid vägisi silmi.

„Tee teda õnnelikuks“ . . . Millest järeldas siis Leida, et on tema, Eva, õnnetu? Jah, ta ongi õnnetu . . . Õnnetum kui too armetu olevus sääl toas.

Ja tahtmatult mõtles Eva nii: Kui on tulevane elu ja nad Leidaga sääl kohtaksid, siis oleks viimane terve ja ilus. Omas puhtas valges rüüs, millest kõnelnud enne, sarnaneks ta ilusale pruudile. Ent tema, Eva, oleks haige ja vigane . . . veelgi armetum kui Leida nüüd.

„Jah nii see oleks,“ mõtles Eva.

Ta ei tahtnud enam minna tupp, ent siis tulid meele Leidale lubatud lilled. Leida näol heljusid veel imelise rahu jäljed, milliseid sisendanud palve.

„Ta silmad on nii helged, nagu taevast pääl vihmas,“ mõtles Eva.

Peagi jättis ta jumalaga, vabandades, et peab nüüd koju minema.

*

Kahe võimsa pilveseina vahele vajus loojenev päike.

Meri oli jäänud täiesti vaikseks ja viirastuslikud valged purjed kadunud silmapiirilt.

Eva Elver tunneb end nii väikese ja üksiku keset suurt uinuvat loodust.

„Kui oleks surm nii vaikne ja ilus nagu sureva päeva kustumine“ mõtleb ta kastesel rohul sammudes koju poole.

Aias levitavad jasmiinid omi raskeid lõhnu. Eva murrab mõne oksa, et viia oma tupp. Avatud aknaist kostub jutukõmin, naer. Verandal kaetakse õhtulauda, vist on tulnud külalisi.

Eval pole tahet praegu kokku puutuda inimesiga. Nende igapäevased suvitajate vestlused on lõpmata tüütavad. Ta püüab tähelepanematult kaduda oma tupp, võtab säält sooja rätiku ja otsustab õhtu veeta rannikul.

Mõtted pöörduvad jälle Leidale ja sellele kuis too palvetanud. Selge on, et ta palvelusis tunneb selle ligioli, kelle poole ta hüüab. Milline äraseletatud ilme Leida näol . . . Evale tuleb meele, et sellist ilmet on näinud Unogi silmis vaheti. Eva silme ette kerkib venna kitsas, kahvatu profil, suurte soojaimeliste silmadega. Kui kergesti ärritatav ja närviline ta oli ennemalt alati. Nüüd vaid muutub ta olek harmoonilisemaks päev-päevalt. Ja kui kärsitu, kannatamata on olnud Eva venna vastu alati.

Sügavalt tajub Eva, kui kallis on talle vend. Miks on ta Uno eest kõrvale hoidunud viimaseil ajal? Ennemalt olid neil ühised mured ja elamused. See sellest, et kõnnib Uno päikeselgel teel ja tema Eva eksib alles raata rägastikkes.

Jah Evagi tahaks tulla sinna helgele teele, ent ta ei tea kudas seda teha? Mis öelda Jumalale, kes ju niigi kõik teab? Kõndides noruspäi tühjal rannikul, ütleski Eva Elver Jumalale oma esimese palve.

Katkendiline oli see. Abitu ja segane, ent siiski kuulis teda see, kes on öelnud: „Paluge, siis peab teile antama.“

*

Oli hilja juba, kui Eva tuli koju. Ta tuli kergel sammul, naeratus rõõmsaimelisel näol.

Uno toa avatud aknast kostusid mahedad Shuberti „Unistuse“ helid.

„Uno, ah Uno, sina oled esimene, kellele räägin õnnest, mille saavutanud täna.“ Vend katkestas mängu, tõstes imestava pilgu Evale, kes tuli nii ebaharilikul ajal. Vaid üks pilk selle hiilgavasse näkku ja temagi silmad löid särama. „Eva mu õeke . . . Viimaks ometi.“

III.

Kui ilus oli olnud lahkumisõhtu kodus.

Lõpetades viimseid ärasõidu eelseid korraldusi läksid nad Unoga rannale.

Vend oli viimaseil ajal palju kannatanud selle all, et otsustas loobuda muusiku elukutsest ja pühendada end misjonitööle. Ema püüdis ägedalt mõjuda pojale, et loobuks too selliseist kavatsusist ja nähes, et kõik asjatu, väitis et muusikaski võib misjoneerida, et selline elukutse Unole otsekohe Jumalast määratud . . . Eva silmitses murega venna kitsaks jäänud nägu . . . Temale üksi oli Uno usaldanud saladuse, miks toimib nii. „Et saavutaksin muusikas seda mis kuulutades, selleks oleks mul vaja veel palju õppida. Ent aega on vähe ja Issand kutsus seda, mis mulle veel jäetud tarvitama oma otsekoheseks misjonitööks. Ja kui ma jälgin ta kutsele, saab ta ise jõudu andma mulle“ . . .

Teadis ta juba siis, et seda aega nii vähe?

Oo, kui selgelt mäletas Eva noid unustamatuid õnnelikke viive.

Rannateil ei liikunud inimesi. Vaid lained kohasid veeredes tasase solinaga rannale. Metsa veerult tõusis sirge, värisev suitsuvine taeva poole hajudes sääl . . .

Venna kitsaks muutunud nägu täitis Eva südame valuga . . .

„Uno sa oled kui too suitsuvine sääl. Sind vaadeldes on tunne, et varssi hajud õhku nagu temagi.“

Vend naeratas.

„Kui su võrdlus õige, sooviksin vaid et oleksin ohvrisuits Jumalale.“

Kaua jalutasid nad vaikselt sügisõhtul rannikul . . . Üksteise järele süttisid taevast sädelema tähed, kuni viimaks säras septembri taevast miljardeis müstiliselt valguseis.

Eva tundis end õnnelikumana kui kunagi enne.

Nagu mingisugune müstiline side oleks ühendanud teda nende mõõtmatuist kaugusist vilkuvate täheilmadega.

„Möödunud elu ja kannatusedki ei paista enam arusaamatu mõistatusena, vaid nendestki särab Isa armastuse tee. Tahaksin pühendada kõik oma jõu, terve oma elu Tema teenistusse, selle eest, et teinud ta mind nii õnnelikuks.“

Päästearmee senine juht Eestis abjutant Molin ühes abikaasaga määrati Rootsi, ajemele tuli ensain Peterson, kes seni töötanud Lätis.

Narwa Sinine Riist ja C. E. pidasid 11. aastapäeva 30. aug. Sel puhul rida koosolekuid, mis algasid laupäeval. Pühapäeval enneldunat pühitusõnniline koosolek, kus kõnelesid w. Laak — „Pühitusõnni kodu ja ametis,“ ja P. Sink — „Pühitusõnni usklikkude teatel, ühingus ja töös.“ Sellele järgnes õnnistatud leivamurdmine. Kl. 4 p. l. minde rongikäigus waft walmisjaanud lipu all Joaorgu, kus laulupeo platšil peeti juur wabaõhu koosolek. Nawõtjad wõis olla wabaõhu koosolekus umbes 1000. Laulis laulukoor ja lühidalt kõnelesid mitmed wennad tähelepanuwäärseid kuuljastonnale. Rongikäigus minde taas tagasi Sinise Riisti ja Kl. 6 algas õhtune suurem ewangelisatšioonkoosolek, milles walitšes hea waim. Eestawas kõned, koorilaulud, meeskoor, keelpillikoor jne. Kõige lõpuks weel teeõhtu mafuline, mis tõi siše ligi 70 kr.

Esmaspäeval weel koosolek.

Ettewõttlikuses on Narwa jõbrad wiimajel ajal edusamme teinud. Jah, julgust Jõsanda asja pärast on waja me ridadesse. Oigu kuninga pale walguš üle me taaswõitlejate eelolewal aastal!

Wiimaseid wäljafõite tegid Tallinna noored w. Lušmanni autol Noarootsi ja Päidesse — Wasperre. Koosolekud Noarootsi kirjitus ja wiimaks nimetatud paikades olid soojad. Nii on sellel suwel pea iga pühapäew reisides ja wäljafõitudes kulunud ja ühenduses sellega palju wõimalusi armuõpetuse kuulutuseks. Siin seal on leidunud igatšejaid hingi, kes on tahtnud jälgida Elukuningale. Kõõm on olnud aga külwajate parem osa!

Viidujuhatus koosolek peeti 16. sept., kus arutati järgmise rajariikide konwerentšii wastuõttu ja eelforraalduši.

Paide ühing on saanud omale uued ruumid. Dieta küll wanad, nimelt Pärnu tän. koguduse majas, kus ühing algusest peale töötas, kuid olid sunnitud wahepeal wälja kolima, sest ruumid wõeti käest ära. Saadi uued ruumid end. restoraanis, kuid hoolimata sellest Jõsand õnnistas seal tööd imelisel. Siis wahepeal oli koduks saksa koguduse maja, kust siis selle ringkäigu järele taas tagasi jõuti wanasse paika.

Saal on ruumitas ja töötamise wõimalused awarad. Ühes uute ruumide sišedõnnistamisega peeti ka ühingu aastapäewa. Külalistena olid saabunud w. Sink ja J. Sirotkin.

Awagu Jõsand õnnistuste allikad uues tööpaigas ja andku wõidurikašt tööaastat!

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutav toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinna, Koidu t. nr. 68 b—6.

1800

Ilmus trükkist R. Kaupji raamat

„Jõsandapäewal“

Raamat pakub ülewaatlitške ja üffikasjalitške pilte wiimase aja sündmusitš. Mitmesugused waated maailma lõpust ja rahuriigist; Jeesuse tulemise mitmesugused tundemärgid; juutide küšimus; maailma lõpuaeg; raskešifulised pühafirja kohad, nagu 2. Tesl. 2; Jlm. 12; Jee. 9; Ešek 37; esimene ülesõusmine, selle mitmekülge küšimustega; Kristuse wastane, tema ilmumine, išif, alamad, märk, arm, surmahaaw; suur wiletus ja selle elanikud; Jeesuse tulemine; rahuriik, selle elanikud, elunähted ja ajupail, kas taewas wõi maapeal; wiimane jõda, Noog, Maakoog, pühade leer ja taewa tuli; kohus furma üle, ning kus wõibwad furmate hinged praegu; uus igawik, selle pärijad ja mittepärijad; elunähted ja olukorrad; ning wiimaks: kes peab jeda fõit pärima?

Kõik need küšimused leiawad ulatuslikku käsitust.

Kümmend raskest kirjakohtad saawad seletatud; adventistlikud ja teised wäärwaated õiendatud. On omapärane raamat eesti kirjanduses. Müüšel segajel ajal, kus ilmalõppu kuulutatatše 1933. a., on see wäga wajaline fõigil lugeda.

250 lehekülge, wärwitšrüki kaas.

Hind brošüürilt fr. 1⁷⁵, köidetult 3²⁵; üffipeatükid eribrošüüridena 35—20 senti. Suurel arwul tellijaile %o. Agentidele kolmekuulise järelematšuga.

Tellida autorilt: **Karlowa 11—2 Tartu** wõi **C. B. K. E. Reklamdu, Jisraeli 12—4 Tallinn**.

Kas Teie loete igapäew Piiblit?

Briti ja Väljamaa Piibli Selts Eestis wõimab dab kõigile oma mitmekesisest wäljavalikuskohase Piibli leida.

Külastage Depood! Rataskaewu 4 Tallinn.

Paljudest huwiga oodatud jõulualbum

„Jõuluõhtu“

ilmub ka tänawu nowebri lõpul wõi detšembri alguses. Sišus huwitawad jõulukohajed kirjutišed, jutustused, elulugu, pilte Egiptuse naiste elust, kuulsa maadeuurija Ewen Hedini kirjeldus Paabeli waremest, luuletisi jne.

Kaastõolisteks meile tuntud paremad tööjõud mitmest ringkonnast.

Mitmevärwiline ilus kaanepilt ja sišus palju pilte. Formaas R. E. suurus umbes.

Nastatellijad, kes oma arwed õiendanud talitšusega, selle hinnata R. E. nr. 9/10 asemel, sest Jõuluõhtu täidab tänawu nende aset.

Hind ainult 30 senti.

Saatke ettetellimisi — ja rohkesti! Dotame taas waimustatud lewitamisi.

Teen igajuguseid **kellasepatõid.**

Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Wiskardi tänaw nr. 3—10 (hoowis).

Terwitades w. **G. Henny.**

Usklik hambaarst **pr. M. Sacharias.**

Plombeerim., kunstl. hammaste parandamine.

Vastuõttmine 11—1 ja 4—6.

Lai t. 7.